

Debreceni Ítéltábla

Bhar.III.810/2013/6.

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2014. február 13. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

A jelentős kárt okozó csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. r. vádlott és társai ellen indított büntető ügyben a Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2012. október 25. napján kihirdetett 51.Bf.637/2011/7. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

II. r. vádlott terhére megállapított társtettesként elkövetett csalás büntette az 2012. évi C. törvény 373. §-ának (1) bekezdése és (4) bekezdésének a/ pontja szerint minősül.

A közokirat-hamisítás büntettét bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette kísérletének [2012. évi C. törvény 342. §-a (1) bekezdésének c/ pontja] minősíti.

A vádlott feltételes szabadságra bocsátása lehetőségének legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap.

A ... Városi Bíróság ... számú ítéletével kiszabott 1 (egy) évi börtönbüntetés utólagos végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban 10 160 (tízezer-egyszázhatvan) Ft, a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

A Hajdúböszörményi Városi Bíróság a 2011. március 28. napján kelt 2.B.226/2007/119. számú ítéletével II. r. vádlottat társtettesként elkövetett csalás büntetében (1978. évi IV. törvény 318. § (1) (5) bekezdés a/ pont) mondta ki bűnösnek, és ezért 1 év 4 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, egyben elrendelte a ... Városi Bíróság ... számú ítéletével kiszabott 1 év börtönbüntetés utólagos végrehajtását. Vádlott-társai vonatkozásában az ítélet első fokon jogerőre emelkedett.

II. r. vádlottnak és védőjének a fellebbezése folytán a Debreceni Törvényszék 2012. október 25. napján kelt 51.Bf.637/2011/7. számú ítéletével megváltoztatta a Hajdúböszörményi Városi Bíróság ítéletét, és a II. r. vádlottat közokirat-hamisítás bűntettében (1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c/ pont) is bűnösnek mondta ki, mint közvetett tettest, ezért a büntetést - amelyet érintetlenül hagyott - halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak, egyebekben helybenhagyta az elsőfokú bíróság határozatát.

A törvényszék az ítéletére jogerősítési záradékot vezetett fel, megállapítva ezzel az elsőfokú bíróság megváltoztatott ítéletének jogerejét.

E jogerős ítélettel szemben II. r. terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

A Kúria észlelte, hogy a másodfokú ítélet rendelkező részében nem szerepel a Be. 386. §-a (1) bekezdésének b/ pontja szerinti kioktatás, miszerint az érintett II. r. terhelt és a védője a határozat ellen fellebbezéssel élhet. Ilyen kioktatást a másodfokú nyilvános ülésről készített jegyzőkönyv sem tartalmazott.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a ... napján kelt ... számú végzésével a kiszabott és időközben fogvatba vett szabadságvesztés végrehajtását félbeszakította, és II. r. vádlottat szabadlábra helyezte, majd ... napján kelt ... számú végzésével a felülvizsgálati eljárást megszüntette, az iratokat a ... Törvényszéknek megküldte. Felhívta a másodfokú bíróság figyelmét arra, hogy indokolt a jogerősítési záradék hatályon kívül helyezése, és a másodfokú ítélet kézbesítése a fellebbezésre jogosultak részére a Be. 367/A. §-ának (3) bekezdése szerinti figyelmeztetéssel.

A Kúria e határozatára tekintettel a ... Törvényszék ... napján hatályon kívül helyezte az ... számú ítéletére felvezetett jogerősítési záradékot, és a jogosultak részére kézbesítette a másodfokú határozatot.

II. r. vádlott a Debreceni Törvényszék ítéletével szemben fellebbezést jelentett be, míg a védője nem élt a perorvoslati jogával. Az ügyész tudomásul vette a másodfokú bíróság ítéletét.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában mindenre kiterjedően rögzítette az előzményeket, egyben utalt arra, hogy a másodfokú bíróság nem helytállóan egészítette ki az elsőfokú ítéleti tényállás 5. oldal 4. bekezdését, miszerint a tulajdonos-változás is átvezetésre került 2005. december 19-i hatállyal az ingatlan nyilvántartásba (másodfokú ítélet 2. oldal 5. bekezdés és 3. oldal 1. bekezdés utolsó mondata), ugyanis ezen megállapítások iratellenesek.

Vitatta továbbá a közokirat-hamisítás kapcsán, hogy e bűncselekményt az érintett II. r. vádlott közvetett tettesként valósította volna meg, mint ahogy azt a törvényszék határozata tartalmazza. Kifejtette e körben, hogy a szerződő fél nem II. rendű vádlott, hanem I. rendű vádlott volt, aki az ügy I. r. vádlottja. A II. r. vádlott végig jelen volt a szerződéskötésnél, azt megelőzően is tudott arról, hogy a sértettek szerződési akarata nem azonos a fia (I. r. vádlott) szerződési akaratával, és mégsem akadályozta meg az ügyvéd

tévedésbe ejtését, illetve azt, hogy az ügyvéd a szerződést benyújtja a földhivatalhoz a bejegyzés céljából. Ennek következtében - álláspontja szerint - II. r. vádlott, mint nem szerződő fél pszichikai bűnsegélyt valósított meg az okirat-hamisítás kapcsán, nem pedig közvetett tettesként vett részt a bűncselekmény elkövetésében.

Kifejtette továbbá, hogy tisztázandó körülmények merültek fel az ügyben, ezért teljes megalapozottságot már nem lehet megállapítani. Véleménye szerint tisztázni kell, hogy a ... Járásbíróságon folyó szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti polgári perben született-e már döntés, ha igen, annak mi az eredménye. E kérdésnek a polgári jogi igény megítélése szempontjából lehet relevanciája.

Utalt továbbá arra, hogy a halasztási kérelemhez csatolt orvosi iratok alapján a büntetés kiszabást befolyásoló körülmények tisztázása szükséges.

Emellett a Btk. 99. §-ának (1) bekezdése értelmében fel kell deríteni a beszámítás miatt, hogy a II. r. vádlott a büntetés félbeszakításáig pontosan mennyi időt töltött büntetés-végrehajtási intézetben.

Rámutatott arra is, hogy álláspontja szerint az elkövetéskori Btk. 67. §-a (1) bekezdésének d/ pontját, illetve a jelenleg hatályos Bv. tvr. 18. §-a (1) bekezdésének d/ pontját alkalmazva megállapítható, hogy a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének leteltétől számított 5 év eltelt, és a II. r. vádlott vonatkozásában jogerős ügydöntő határozat még nem született, ezért e büntetés végrehajthatósága elévült.

Az elévülést a 4/2006. BJE. határozat értelmében kizárólag a végrehajtást jogerősen elrendelő bírósági határozat szakítja félbe.

Összességében a fellebbviteli főügyészség a másodfokú ítéletet megalapozatlannak találta, ezért annak hatályon kívül helyezésére tett indítványt új másodfokú eljárás lefolytatása céljából.

Az ítélőtábla, mint harmadfokú bíróság - ilyen előzményeket követően - bírálta felül a Be. 393. §-a értelmében a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet. A Be. 387. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel megállapította, hogy mind az első, mind a másodfokú bíróság a perjogi szabályokat betartva folytatta le az eljárást. Az irányadónak tekintett tényállás a Be. 388. §-ának (2) bekezdése értelmében - az iratok tartalmát figyelembe véve - akként helyesbítendő, hogy a földhivatalba benyújtott adás-vételi szerződés alapján a tulajdonos változás az ingatlan nyilvántartásba nem került átvezetésre, mivel az eljárást felfüggesztették a feljegyzett peres eljárás befejezéséig. Erre tekintettel az ítélőtábla mellőzi a másodfokú ítélet 2. oldal 5. bekezdését és az indokolásból a 3. oldal 1. bekezdésének utolsó mondatát.

E helyesbítéssel - a Be. 388. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel - a megállapított tényállás a harmadfokú bíróság számára irányadó.

Az ítélőtábla egyetértett a törvényszékkel abban, hogy a vádirat 3. oldalának 5. bekezdésében írtak megfelelnek a Be. 2. §-ának (2) bekezdésében megfogalmazott törvényes vádnak, így II. r. vádlott bűnössé nyilvánítása is törvényes a közbizalom elleni bűncselekményben. Tévedett azonban a másodfokú bíróság, amikor II. rendű vádlott nevéfelelősségét az 1978. évi IV. törvény 20. §-ának (2) bekezdésében írt közvetett tettesként állapította meg.

II. rendű vádlott nevére vádlott-társaival, mint társtettes vett részt a csalás bűntettének elkövetésében, annak véghezvitelének minden részletében szerepet vállalt. Cselekményének ekkénti minősítése törvényes. Dr. Baranya György ügyvéd a jogügyletből adódóan nyújtotta be az aláírt adás-vételi szerződést a földhivatalhoz. Abban, hogy ez megtörténjen, a II. r. vádlott tevékenyen nem vett részt, erre az iratok semmiféle bizonyítékot nem szolgáltatnak. A II. r. vádlott mivel tisztában volt a sértettek lakásának megszerzésére irányuló csalárd szándékkal, nyilvánvalóan tudott arról is, hogy az adásvételi szerződést be kell nyújtani a földhivatalhoz a tulajdonos-változás átvezetése érdekében. A II. r. vádlott nem szerződő fél, ezért az okirat-hamisításban való magatartása, mint pszichikai bűnsejteltség értékelhető.

A nyomozati iratokban lévő földhivatali okmányból megállapítható, hogy a tulajdonos-változás nem került átvezetésre. Ez az eljárás ugyanis felfüggesztésre került a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti III/3. sorszám alatt feljegyzett peres eljárás befejezéséig.

Ebből következően II. r. vádlott a közokirat-hamisítás kísérletéért tartozik felelősséggel.

A harmadfokú bíróság a fellebbviteli főügyészségnek a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványát nem tartotta megalapozottnak, mivel arra nem volt törvényes indok.

E körben utalni kell a Be. 10. §-ában írtakra, mely szerint abban a kérdésben, hogy a terhelt követett-e el és milyen bűncselekményt, a bíróságot, az ügyészt, a nyomozó hatóságot nem köti a más eljárásban, így különösen a polgári eljárásban, a szabálysértési vagy a fegyelmi eljárásban hozott határozat, illetőleg az abban megállapított tényállás. A polgári per állása a másodfokú ítélet után nem befolyásolhatja az ítéleti tényállás megalapozottságát.

A törvényszék a döntését 2012. október 25. napján hozta meg. Az érintett vádlott által a halasztási kérelemhez csatolt orvosi dokumentum kelte 2012. október 26-a. Így, az utóbb a bírósághoz benyújtott orvosi iratok sem adhatnak törvényes alapot a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, ahogy az sem indokolja ezen döntést, hogy tisztázni kellene - a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint - a „Btk. 99. § (1) bekezdése szerinti beszámítási kérdés” kapcsán azt, hogy a büntetés félbeszakításáig a vádlott mennyi időtartamot töltött le a nem jogerős büntetéséből. E kérdés ugyanis különleges eljárás keretében (Be. 576. §) orvosolható.

Ezt követően az ítélőtábla abban foglal állást, hogy a vádlottal szemben a 2013. július 1. napján hatályba lépett 2012. évi C. törvényt, avagy a régi büntető anyagi jogszabályt, az 1978. évi IV. törvényt kell-e alkalmazni, tekintettel a 2012. évi C. törvény 2. §-ára.

A bűncselekményt főszabály szerint az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni, kivéve, ha a cselekmény az elbírálaskor hatályban lévő új büntető törvény szerint már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálandó el, mert ebben az esetben az új büntető törvényt kell alkalmazni.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a bűncselekmények megítélésében, a büntetési tételekben nincs különbség, azonban a feltételes szabadságra vonatkozó új anyagi jogi rendelkezés miatt II. r. vádlott vonatkozásában a 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) a kedvezőbb, ezért a cselekményeit eszerint bírálta felül.

Erre tekintettel tüntette fel a bűncselekmények új törvényhelyeit.

A büntetés kiszabásakor irányadó súlyosító és enyhítő körülmények helyesen kerültek rögzítésre. A cselekmények jogi minősítésének változása folytán további enyhítő hatása van a közokirat-hamisítás büntette kísérleti szakban maradásának, továbbá annak, hogy e bűncselekményben, mint bűnszegéd vett részt a vádlott.

A bűnösségi körülmények pozitív változása ellenére a harmadfokú bíróság olyan nagy tárgyi súlyúnak ítélte a vádlott bűncselekményeit, azok egyre nagyobb mértékű elszaporodottsága miatt, hogy a kiszabott büntetés enyhítésére nem talált törvényes lehetőséget. E büntetés ugyanis igazodik II. r. vádlott társadalomra veszélyességéhez, a bűncselekmények tárgyi súlyához, bűnösségének fokához, összhatásában szükséges a Btk. 79. §-ában írt büntetési cél eléréséhez, a társadalom védelméhez.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában kifejtette, hogy a felfüggesztett szabadságvesztés utólagos végrehajtására jelenleg már nincs törvényes lehetőség elévülés miatt. Az e körben írt jogi érveket - azok megismétlése nélkül - az ítélet tábla osztja, ezért a .. Városi Bíróság ... számú ítéletével kiszabott 1 évi börtönbüntetés utólagos végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

A Btk. 38. §-a (2) bekezdésének a/ pontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozza meg a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a legkorábbi időpontját, ezért a harmadfokú bíróság az ítéletének rendelkező részében ezt feltüntette, figyelemmel a Be. 258. §-a (2) bekezdésének e/ pontjára.

A kifejtettekre tekintettel a harmadfokú bíróság a törvényszék ítéletét - a rendelkező részben írtak szerint - megváltoztatta a Be. 398. §-a alapján, míg egyéb helyes és törvényes rendelkezéseit a Be. 397. §-a folytán helyben hagyta.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről szóló rendelkezés a Be. 385. §-án alapul.

Debrecen, 2014. február 13.

Dr. Ficsór Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Szabó József sk. a tanács tagja

Záradék:

A Debreceni Törvényszék 51.Bf.637/2011/7. számú ítélete a harmadfokú ítéletben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2014. február 13.

. Ficsór Gabriella sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

- kiadó -